

FARMÀCIA EL MIGUELETE



José Escrig Olano

José Escrig Olano posseeix una important farmàcia al centre de València, amb entrada per la plaça de l'Ajuntament i el carrer d'Anclap. La filla estudia Farmàcia, però el fill no, motiu pel qual opta per vendre el seu 50%.



José Marí Olano

José Marí Olano, molt proper a Camps, n'és família. Sa mare també era farmacèutica -a Sagunt (Alt Palància)-, així com la seua dona, en aquest cas a Torrent (Horta). Advocat de la Generalitat Valenciana, l'any 2007 fou escollit diputat a les Corts, en exercir tota la portaveu d'Economia, Pressupostos i Hisenda del grup popular. La petició del fiscal de 41.250 euros de multa al cap del Consell pel cas dels resultats l'ha dut a assegurar que abans "condemna Camps a la fam".

De pastilles i pilotes

José Luis López Guardiola

Victoria Escrig Navarro

José Miguel Escrig Navarro

Victoria Escrig, íntima de l'espòsa de Camps, és casada amb José Luis López Guardiola, cosina germana de Paula Sánchez de León. Quan Camps arriba a la conselleria de Cultura, Educació i Ciència, l'any 1997, situa López Guardiola com a cap de servei i com a assessor, successivament. Quan Camps esdevé president, també és nomenat assessor seu. El 2007 ascendix a conseller delegat de Ciega.



Ciega, amb José Luis López Guardiola al capdavant, és l'empresa pública amb un deute més elevat. Creada per a construir els centres educatius de titularitat pública, se'n destaca l'opacitat, amb ell, els contractes ni tan sols són publicats al diari oficial de la Generalitat, sinó que exclusivament apareixen al butlletí europeu, cosa que en dificulta la fiscalització. El deute de Ciega supera, en solitari, el que presenten conjuntament autònomes com era el País Basc, Navarra, Múrcia, La Rioja, Cantàbria i Extremadura. Tots els col·legis que ha construït han comportat un sobrecost important sobre el pressupost inicial. N'han estat beneficiàries empreses com Labasa, Piel i Sedesa, aquesta última de la família Cobos, vice-president tercer del Consell, implicades en el cas Gürtel pel possible linatge i legal del PRCV. Des del 2010 que no poden fer col·legis nous, han de pagar 100 milions d'euros anuals en interessos.



Álvaro Pérez 'El Bigotes'

José Miguel Escrig ven la seua part a la família Camps Bas l'any 2005. Isabel, esposa del president de la Generalitat, és farmacèutica i amiga íntima de l'altra propietària, Victoria, amb qui ha estudiat a la universitat.

Gonzalo López Guardiola

Margarita Pons

Es tia de

Esteban Gonzalez Pons



Isabel Bas



Francisco Camps



Paula Sanchez de León Guardiola



Cosina germana de José Luis López Guardiola, Paula Sánchez de León prové d'una família molt acomodada. Els germans Sánchez de León posseeixen una botiga de roba de llit famosa a la ciutat. La primera branca -Sánchez de León Colomer- té dos fills i tres filles, una de les quals es casa amb Ferran Julián Zafodrea, avui desaparegut, que a la penúltima meitat dels anys 90 fou líder i regidor d'Unió Mallorquina a Palma. La família és propietària d'una antiga mansió al bell mig de València, una casa senyorial amb façana al carrer de Sant Vicent (foto esquerra). L'altra branca es fa de la consellera valenciana, els Sánchez de León Guardiola: tres germanes de les quals Paula és la del mig. La botiga del carrer de l'Abadia de Sant Martí, a escassíssims metres de l'altra possessió familiar, és igualment buida, avui. En aquest cas, ni tan sols el local comercial no és en ús, tot i que accedeix a l'estructura de l'administració valenciana de bracet de Margarita Miró, és amb Camps que passa al primer pla. Avui és consellera de Justícia i Administracions Públiques, a més de portaveu del Consell i directora de campanya del PRCV.

EDIFICI VELES E VENTS



El López Escrig i els Camps Bas assisteixen al banquet de la Tenda d'Avantó amb l'ex-mayordom Noemí Rama), que se celebra al modern i públic Velas e Vents de València.

El López Escrig i els Camps Bas porten els fills al Caxton College, centre educatiu privat que practica la immersió en anglès. Álvaro Pérez, 'nies el Bigotes', també ho fa.



CAXTON COLLEGE



José María Michavilla



Ana Michavilla

Mari Olano és soci del bufet Elus, que assessorà el govern valencià sobre les concessions de televisió terrestre (TDT) que atorga el desembre del 2005 per un període de 15 anys (vegeu quadre de la pàgina 38). José María Michavilla, exministre d'Arauc i diputat al Congrés per València, també n'és soci. Ana, germana seua, és la cap de gabinet de Camps fins al 2009, quan succeeix el cas Gürtel.

José Miguel Escrig Olano no és un desconegut de Camps. El 2003, coincidint amb el seu accés a la presidència del Consell, aquest és nomenat director general de Pressupostos i Despeses del departament que dirigeix Gerardo Camps, amic de Camps -que l'ha fet vicepresident segon- des dels temps universitaris. Alguns mesos més tard, el desembre del 2003, Escrig Navarra passa a ser sots secretari de la Conselleria d'Economia i Hisenda, el número 2 de Gerardo Camps. Un càrrec que, a més, comporta la seua presència a diversos organismes, com ara l'Institut Valencià de Finances (IVF), l'entitat que concedeix els crèdits públics de la Generalitat i en què actua com a secretari.

CLUB DE TENNIS DE VALÈNCIA



El selecte Club de Tennis de València, al qual cal accedir per la via familiar o pagant de valent, és l'altre nucli de poder patral del que formen Camps. Hi ha accedit gràcies a la dona, i esdevé un viver inagotable d'altos càrrecs de la Generalitat. Les conselleries de Sanitat i d'Economia -per bé que Gerardo Camps no n'és soci- en són les principals destinacions.



Gerardo Camps i Paula Sánchez de León



Manuel Cervera

Conseller de Sanitat



José Clerigues

Director general de farmàcia



Vicente Rambla

Vice-president primer i conseller de Presidència



Luis Gómez Artés

Secretari general de la Federació Valenciana de Caixes d'Estalvi



Daniel Moragues

Director de l'IMPIVA (Institut de la Mitjana i Pettia Indústria Valenciana)



Vledma Gil de Vergara

Directora d'Ordre, Avaluació i Investigació Sanitària

capdavant de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, a partir del 2008, quan Camps l'eleva al govern en substitució de Fernando de Rosa, la persona que els 80 va obrir la porta de les Noves Generacions d'Aliança Popular al futur president. De Rosa canvia el poder polític pel judicial i es converteix en vice-president del Consell General del Poder Judicial. Quan esclatà el cas Gürtel, ja com a membre de l'òrgan de govern dels jutges, De Rosa va dir a Canal 9 que Baltasar Garzón, investigant Camps, prevaricava. Poc abans, a la presa de possessió de Sánchez de León, el president valencià ja havia pronunciat una altra frase mítica d'aquest serial d'intriga i corrupció: "Haurem de buscar al diccionari una paraula distinta d'*amistat* que pugua resumir aquesta íntima i sentida relació entre De la Rúa i el president de la Generalitat."

El president del Tribunal Superior de Justícia valencià d'aleshores, Juan Luis de la Rúa, un dels dos únics magistrats -dels onze que han tractat el cas- que no va trobar indicis de delictes en l'actuació de Camps, la persona que va arxivar la causa dels vestits al TSJCV i que després va veure com el Suprem la reobria per cinc vots a zero, va assistir a l'estrena de Sánchez de León, amb qui va dir que estava disposat a reunir-se "les 24 hores del dia". Camps, aquell dia, també va titllar de "tesor" la nova consellera.

Una joia feta a la mida del president: quan entrà al palau, va nomenar-la assessora personal; un any més tard, el 2004, s'estrenava com a secretària autonòmica de relacions amb l'estat i comunicació, i l'estiu del 2007, tretze mesos abans de fer-se càrrec de la conselleria, assumia la secretaria de cohesió territorial. Una trajectòria prometedora que, tanmateix, mai no havia ultrapassat l'àmbit de les bambolines. L'any 2000, de fet, havia renunciat a un escó de les Corts per a continuar al costat de Marcela Miró.

Portaveu i molt més. El 29 d'agost del 2009, quan la maregassa Gürtel semblava calmada, el cap del Consell va delegar també en Sánchez de León la tasca de portaveu que fins aleshores exercia Vicente Rambla, esquitxat pel cas. I l'estiu següent va proclamar-la coordinadora de la campanya electoral del PPCV per als comicis autonòmics i municipals d'enguany. Una responsabili-

La concessió 'gürteliana' de llicències de TDT

Alberto Dorrego de Carlos, ex-director general de Modernització de la Justícia amb Aznar i lletrat de l'estat, és amic personal de Paula Sánchez de León. Com a secretària autonòmica de Comunicació, va encarregar-se, conjuntament amb Esteban Gonzalez Pons –llavors conseller–, de distribuir les llicències de televisió digital terrestre (TDT) de què disposava la Generalitat: dues d'abast autonòmic i desenes d'àmbit comarcal. Un repartiment poc plural i que va beneficiar grups madrilenys d'ideologia conservadora com ara Libertad Digital i El Mundo. Els dos grans afortunats van ser Vocento –editor del diari *Las Provincias*– i la COPE, que emet Popular TV: cap de les dues no respecta el mínim de quota en valencià a què van comprometre's per llei. Però n'hi va haver més, de beneficiats i de beneficiaris.

José Luis Ulibarri n'és un dels destacats. Empresari lleonès multidisciplinari, tan bon punt fa pisos com recull fem o gestiona televisions. Francisco Correa el va captar de seguida per al seu entramat. Avui és imputat pel cas *Gürtel*.

Dorrego, de la seua banda, compatibilitzava el càrrec de lletrat de l'estat amb la feina a Eius Abogados, el bufet creat per ell i dirigit per Alfredo Dagnino –cap visible de la Universidad Cardenal Herrera-CEU fins fa uns dies– i on també hi ha l'ex-ministre Michavila i José Marí Olano, que treballa al costat de Camps des de l'any 1999: ha estat director general, secretari general, sots-secretari i assessor jurídic del PPCV; llicenciat en dret per la Universitat de Navarra, pertany a l'ala cristiana del partit i és família dels germans Escrig Navarro, amb qui el matrimoni Camps-Bas va negociar la venda del 50% de la farmàcia de la plaça de l'Ajuntament i que *el Bigotes* anomenava "el laboratori", en llenguatge críptic. El sumari *Gürtel* detalla moviments de diners a la farmàcia en qüestió, i Camps mateix va arribar a dir que havia abonat els vestits en metàl·lic amb diners procedents de la caixa de l'establiment.



De dalt a baix i d'esquerra a dreta, Alberto Dorrego, José Luis Ulibarri i Francisco Correa, tots tres implicats en el cas *Gürtel*, i Paula Sánchez de León, Esteban González Pons i José Marí Olano, dirigents destacats del PP i de la Generalitat.

Eius assessora la Generalitat sobre la concessió de llicències de TDT. El 2005, Sánchez de León arribà a dir que Dorrego prestava una ajuda molt valuosa a l'administració valenciana. Ulibarri, propietari del grup Mediamed, va obtenir quinze llicències al País Valencià, i Dorrego va esdevenir-ne secretari. El Consell no en vigila els continguts nocturns, com tampoc no ha tancat cap de les televisions i ràdios il·legals que subsisteixen. A més, segons que ha publicat *Levante*, és pràctica usual que Camps i Sánchez de León dinen amb els tertulians de l'espai *DBT*, emès setmanalment per Canal 9 i que aplega el bo i millor del conservadorisme mediàtic espanyol.

tat de volada que evidencia la confiança que hi té dipositada.

Ella també s'ha preocupat d'agradar-li. L'any 2005, quan es cuinaven les reformes estatutàries, Sánchez de León va publicar un article a la *Revista Valenciana d'Estudis Econòmics* en què explicava que la catalana era una "reforma constitucional encoberta" que pretenia "integrar algunes minories", un "viratge" que "no beneficia gens la Comunitat Valenciana". Aquell any, quan era secretària autonòmica de Comunicació, va ordenar

de retirar el cartell del festival musical i d'art contemporani Observatori perquè hi apareixia Jesucrist amb una mitra papal i acompanyat de Michael Jackson, el Che Guevara i ET, entre més.

Des que va assumir el càrrec de portaveu, és clar, tampoc no ha tingut cap inconvenient a defensar aferrissadament la campanya del Consell que mostrarà imatges de fetus a les dones que vulguen avortar, una mesura que va generar no poques dissensions al si del gabinet. I s'ha afanyat a negar qualsevol relació de

la trama corrupta *Gürtel* amb el govern valencià, encara que les connexions si-guen tan òbvies que fins i tot les haja reconegudes l'advocat defensor de Camps, a l'escrit de conclusions que va presentar la setmana passada. "El cas *Gürtel* no existeix a la Comunitat Valenciana", ha arribat a afirmar Sánchez de León.

El tancament de TV3 a les comarques valencianes ha acabat transformant les conferències de premsa anodines i planes de Sánchez de León –una persona molt tècnica i poc amant dels grans titu-

lars— en una font de conflicte permanent. Així, ha asseverat que “al Consell no considerem que català i valencià siguem la mateixa llengua” i que a la reunió que el 20 d’abril —el dia de la final de copa del rei de futbol— tindran els presidents català i valencià no se’n parlarà, de TV3. “És un tema que no té prou altura, no mereix ser tractat en aquella trobada.” Sobre la possible recepció de nou del canal català, la portaveu ha explicat que el Consell és obert a “formalitzar un acord amb les comunitats limítrofes, com ara Catalunya, Castella – la Manxa o Múrcia, per tal de compartir les nostres cultures, la nostra programació i tantes coses més que podem tenir en comú”. Quan uns *hackers* van atacar la web de la Generalitat amb motiu de la fi de les emissions de TV3, Sanchez de León va parlar d’“atac gairebé terrorista”.

Bones formes i... L’ex-conseller de Cultura català Joan Manuel Tresserras va reunir-se amb la consellera portaveu per tal de desbloquejar l’atzucac de la reciprocitat TV3-Canal 9. Hi va detectar una persona “preparada, competent, culta, molt educada i elegant”. L’octubre del 2009 van tenir la primera i única trobada, “molt correcta, en la línia de les que ja havia tingut amb el vice-president Vicente Rambla”. La virtualitat de tot plegat, però, va ser nul·la: “Vam quedar que enviaríem una carta conjunta al ministeri per tal de pressionar-lo, amb tota la càrrega que tenia això, i no vam obtenir resposta seua a cap de les dues propostes que vam enviar des de la nostra conselleria”, diu Tresserras, que a partir d’aleshores va subordinar els contactes als caps de gabinet. “Penso que el problema és que el PP valencià ha fet servir aquest tema electoralment, fins al punt d’esdevenir una màquina imparable de posar multes amb base legal”, raona. “En realitat, la Generalitat mai no va voler la reciprocitat, sinó que aspiraven a rebre un múltiple més, com Catalunya, malgrat tenir en aquell moment canals suficients per a aplicar-la, la reciprocitat”, una cosa que el duu a pensar que “els únics interessats en la reciprocitat amb Canal 9 vam ser nosaltres”. Tresserras, doncs, va trobar a faltar “audàcia política” en Sanchez de León, “presonera d’una lògica de partit tacticista, que no compta amb els interessos d’un indústria àudio-visual petita dins d’un mercat molt fragmentat



Francisco Camps i Sanchez de León, a la presa de possessió d’aquesta i enmig de l’ex-conseller de Justícia Fernando de Rosa (a l’esquerra) i de qui era president del TSJCV, Juan Luis de la Rúa. Era el setembre del 2008, poc abans d’esclatar el cas Gürtel. Va ser aleshores que Camps lloà sense embuts el seu més que amic De la Rúa, que després mira de salvar-lo d’un judici que té a prop.

com és el nostre”. L’ex-conseller català reconeix que fins i tot va intercedir-hi Josep Piqué, però sense èxit, un episodi que s’ha repetit amb l’actual presidenta del PPC, Alícia Sánchez-Camacho.

El pòsit que Sanchez de León ha deixat entre el professorat de la Universitat de València és del tot oposat. Tothom en parla bé, per bé que tothom, també, s’estranya que entrara en política justament ella, que mai no havia fet comentaris sobre aquest àmbit. Josefa Ridaura, professora de dret constitucional de la UV i companya de pis el 1992 a Bolonya —“el *consolat dels espanyols*, en diem”—, on totes dues es preparaven per a doctorar-se, assenyala que la portaveu és “tímida i molt entranyable alhora”, i que fou extremadament recta mentre estudiava: “Vivia al costat de la botiga familiar —diu Ridaura— i la recorde tot el dia tancada amb els llibres en un local del carrer de Vilaragut.” Ella, que també va imaginar que Sanchez de León seria una futura companya docent a la UV, es plany perquè la política “li impedisca de conciliar la vida laboral i professional”. La consellera predilecta de Camps té dos fills —un de set anys i una de més petita, adoptada a la Xina— i és el seu marit, empresari del sector hídric, qui més se n’ocupa.

Javier Plaza, catedràtic de dret civil, va coincidir-hi al seminari de la facultat entre el 1993 i el 1996, quan ella era professora ajudant. Evoca la tesi “molt i molt

rigorosa” de Sanchez de León i un viatge predoctoral a la UIMP de Santander en què confirmà la primera impressió: “És molt senzilla i molt sincera”, observa, i afegeix dos qualificatius més, “fidel i lleial”, que “no són gaire usuals en la política”. De fet, Plaza la considera “més universitària que no política, encara que ja faça quinze anys que és fora de les aules”. “Es fa estimar, és molt propera”, continua, “i defuig els extremismes”, afegeix encara. Plaza hi veu una “molt bona candidata, si se’n va Paco Camps”.

Certament, la imatge de Paula Sanchez de León a la universitat és immillorable. Per això li agrada de retornar-hi de tant en tant, amb l’excusa d’algunes jornades o per a homenatjar algun ex-professor.

Uns anys d’estudis que no li van servir per a aprendre la que l’Estatut determina com a “llengua pròpia” dels valencians, però. Setmanes enrere, quan Camps ridiculitzà el síndic socialista, Àngel Luna, perquè no la parla, un periodista li va demanar a la consellera portaveu si ella s’hi sabia expressar. Amb to nerviós, va respondre això que segueix: “*Yo entendé* el valencià, *lo* parlo un poquet, però la llengua d’expressió habitual és el castellà. *Mi* llengua d’expressió habitual és el castellà. Per *cert* [amb fonètica castellana], una de *las dos lenguas* oficials en la Comunitat Valenciana”.

Víctor Maceda